

การปฏิบัติงานของกรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

นายไพโรจน์ พรหมมีเนตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

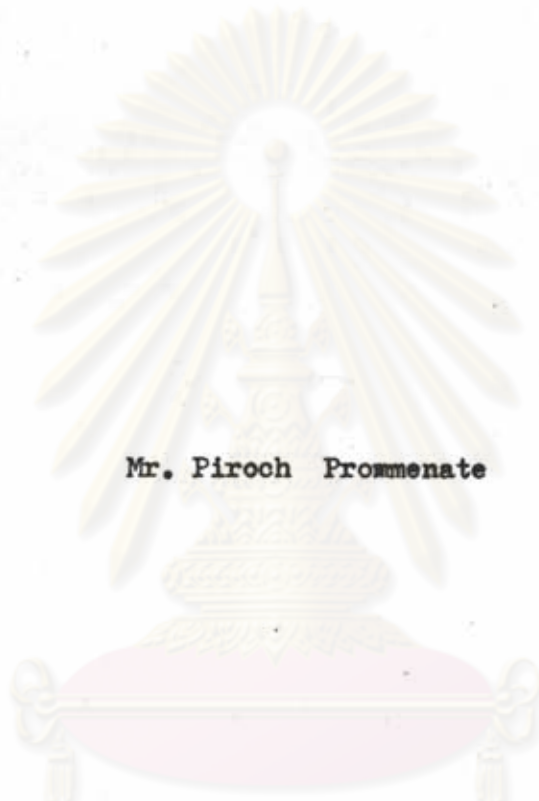
ISBN 974-578-460-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017055

I 1031293b

THE PERFORMANCE OF THE SCHOOL EDUCATIONAL COMMITTEES
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF PHITSANULOK PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mr. Piroch Prommenate

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-460-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติงานของกรมการศึกษาระจำโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
 ชื่อนิสิต นายไพโรจน์ พรหมมีเนตร
 ภาควิชา บริหารการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร์ สุคนทรทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษากามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรชัย ทันติเมฆ)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร์ สุคนทรทรัพย์)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภุศลย์)

ศูนย์วิทยานิพนธ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

โทโรจน์ พรหมมีเนตร : การปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (THE PERFORMANCE OF THE SCHOOL
EDUCATIONAL COMMITTEES IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF PHITSANULOK PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION.)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.सनานจิตร สุคนธ์ทรัพย์, 164 หน้า. ISBN 974-578-460-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาในการปฏิบัติงานของกรรมการ
ศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย
ด้วยประธานและเลขานุการคณะกรรมการศึกษา จากโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก จำนวน 46 ชุด
รวม 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์
ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานและปัญหาในการปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน
ประถมศึกษาที่มีผู้ระบุนสูงสุดในแต่ละหน้าที่ ทั้ง 4 ประการมีดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแนะนำในการกำหนดแนวทางการพัฒนาอาคารสถานที่ การจัดการรายได้
บำรุงการศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาในการปฏิบัติงาน พบว่า กรรมการศึกษาให้
คำปรึกษาแนะนำน้อย
2. ขอความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงาน และส่วนราชการจัดการรายได้
บำรุงการศึกษาและขอแรงงานจากชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียน ปัญหาในการปฏิบัติงาน พบว่า ประชาชน
ส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน
3. เสนอแนะและประสานงานให้โรงเรียนบริการให้ยืมวัสดุ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่แก่
ชุมชน หน่วยงาน และส่วนราชการ ปัญหาในการปฏิบัติงาน พบว่า โรงเรียนและกรรมการศึกษาขาด
การประชาสัมพันธ์ และ โรงเรียนมีวัสดุครุภัณฑ์ในการให้บริการไม่เพียงพอ
4. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดกิจกรรมหารายได้บำรุงการศึกษา ปัญหาในการปฏิบัติงาน
พบว่า ขาดบุคลากรที่เป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา.....
สาขาวิชาบริหารการศึกษาศึกษา.....
ปีการศึกษา2533.....

ลายมือชื่อนิติกรดร. อรรถสิทธิ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงเล่มเดียว

PIROCH PROMMENATE : THE PERFORMANCE OF THE SCHOOL EDUCATIONAL COMMITTEES IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PHITSANULOK PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR: ASST.PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, 164 PP. ISBN 974-578-460-5

This study investigates the actual performance and problems of the school educational committees in elementary schools under the jurisdiction of the Office of Phitsanulok Provincial Primary Education. Chairpersons and secretaries of the school educational committees from 46 schools, totalling 92 were interviewed and 46 sets of school documents were analyzed. Statistics employed were content analysis, frequency and percentage.

Findings: The actual performance and problems of the school educational committees were concentrated on the following:

1. Providing suggestions for developing buildings, premises, raising funds for educational management and supporting instructional activities. The problem specified with highest frequency was that the school educational committees hardly gave suggestion.
2. Seeking for support and cooperation from community, private and government agencies in raising funds and labour for school development. The problem mostly encountered was that community support was low.
3. Suggesting and coordinating with the schools in providing school services in terms of lending materials, equipment, buildings and premises to the community, private and government agencies. The problems were lack of public relations both on the parts of school and school educational committees and inadequate school materials and facilities.
4. Appointing task forces to organize fund-raising activities. The problem was lack of team leader.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา ๒๕๕๓.....

ลายมือชื่อผู้พิมพ์ ดร. สนั่น สุกอนตาสพ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สนั่น สุกอนตาสพ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณา จาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุนทรทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้
กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง
ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ทันทิเมธ
อาจารย์ธรรมรงค์ สิทธิศักดิ์ อาจารย์สิทธิพร คงอยู่ อาจารย์ชัยณรงค์ ไทสวัสดิ์
และ อาจารย์กอกกรัก สุภาวะ ที่ได้ตรวจแก้ไข ให้คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมประกอบการศึกษาและปรับปรุงเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการศึกษา และ เลขาธิการกรรมการศึกษา
ประจำโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ข้อมูลเพื่อ
การวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ทันทิเมธ หัวหน้าภาค
วิชาบริหารการศึกษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตรากุลย์ ผู้อำนวยการ
โรงเรียนสาธิตฝ่ายมัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้เกียรติร่วมเป็นกรรมการ
ในการสอบวิทยานิพนธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายไพโรจน์ พรหมมีเนตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	น
รายการตารางประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความเป็นมาเกี่ยวกับกรมการศึกษาประจำโรงเรียนในประเทศไทย....	8
การปฏิบัติงานของกรมการศึกษาประจำโรงเรียน.....	12
- การปฏิบัติงานของกรมการศึกษาในต่างประเทศ.....	12
- การปฏิบัติงานของกรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ในประเทศไทย.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	19
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	19

	๗
สารบัญ (ต่อ)	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	22
- ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	23
- การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
- ท้าวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
- สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	25
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์.....	26
ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของกรมการศึกษาประจำ โรงเรียนประถมศึกษา จากการสัมภาษณ์.....	31
ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของกรมการศึกษาประจำ โรงเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์เอกสาร.....	89
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	122
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผล.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	138
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก.....	144
ประวัติผู้วิจัย.....	164

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	20
2	รายชื่อโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	20
3	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสภาพ	27
4	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ให้คำ ปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียน จำแนกตามเรื่องที่ปฏิบัติ	33
5	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ให้คำ ปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียน จำแนกตามวิธีการที่ปฏิบัติ	36
6	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหาการให้ คำปรึกษาแนะนำ	38
7	ความถี่ของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะใน การแก้ไขปัญหาคำแนะนำ	40
8	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แสวงหา ความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงาน และ ส่วนราชการ เพื่อพัฒนาโรงเรียน จำแนกตามเรื่องที่ปฏิบัติ	48
9	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แสวงหา ความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงาน และ ส่วนราชการ เพื่อพัฒนาโรงเรียน จำแนกตามวิธีการที่ปฏิบัติ	54
10	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหาการแสวง หาความช่วยเหลือและความร่วมมือ	57
11	ความถี่ของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะใน การแก้ไขปัญหาคำแนะนำแสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือ	59
12	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เสนอแนะ และประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน และส่วนราชการ เพื่อให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามเรื่องที่ปฏิบัติ	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

13	ความดีและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการ ปฏิบัติหน้าที่ เสนอแนะ และประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน และส่วนราชการ เพื่อให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามวิธีการที่ปฏิบัติ	69
14	ความดีและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหา คำนการ เสนอแนะและประสานงาน	71
15	ความดีของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหา สาเหตุ และข้อ เสนอแนะในการ แก้ไขปัญหาคำนการ เสนอแนะและประสานงาน	73
16	ความดีและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการ ปฏิบัติหน้าที่ แห่งทั้ง คณะทำงาน เพื่อปฏิบัติการอย่าง ใดอย่างหนึ่ง ตามที่ คณะกรรมการ ศึกษา มอบหมาย จำแนกตาม เรื่องที่ปฏิบัติ	79
17	ความดีและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการ ปฏิบัติหน้าที่ แห่งทั้ง คณะทำงาน เพื่อปฏิบัติการอย่าง ใดอย่างหนึ่ง ตามที่ คณะกรรมการ ศึกษา มอบหมาย จำแนกตามวิธีการที่ปฏิบัติ	81
18	ความดีและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหา คำนการ แห่งทั้ง คณะทำงาน	83
19	ความดีของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหา สาเหตุ และข้อ เสนอแนะในการ แก้ไขปัญหาคำนการ แห่งทั้ง คณะทำงาน	85
20	ความดีและร้อยละของ โรงเรียน เกี่ยวกับการ ปฏิบัติหน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำของกรรมการ ศึกษา จำแนกตาม เรื่องที่ปฏิบัติ	90
21	ความดีและร้อยละของ โรงเรียน เกี่ยวกับการ ปฏิบัติหน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำของกรรมการ ศึกษา จำแนกตามวิธีการที่ปฏิบัติ	92
22	ความดีและร้อยละของ โรงเรียน จำแนกตามปัญหา คำนการ ให้ คำปรึกษาแนะนำของกรรมการ ศึกษา	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	ความดีของโรงเรียน จำแนกตามปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาคำให้การให้คำปรึกษาแนะนำของกรรมการศึกษา	96
24	ความดีและรอยละของโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แสวงหา ความช่วยเหลือและความร่วมมือของกรรมการศึกษา จำแนกตาม เรื่องที่ปฏิบัติ	98
25	ความดีและรอยละของโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แสวงหา ความช่วยเหลือและความร่วมมือของกรรมการศึกษา จำแนกตาม วิธีการที่ปฏิบัติ	100
26	ความดีและรอยละของโรงเรียน จำแนกตามปัญหาคำให้การแสวงหา ความช่วยเหลือและความร่วมมือของกรรมการศึกษา	102
27	ความดีของโรงเรียน จำแนกตามปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาคำให้การแสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือ ของกรรมการศึกษา	104
28	ความดีและรอยละของโรงเรียนเกี่ยวกับการเสนอแนะและประสานงาน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของกรรมการศึกษา จำแนกตามเรื่องที่ ปฏิบัติ	106
29	ความดีและรอยละของโรงเรียนเกี่ยวกับการเสนอแนะและประสานงาน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของกรรมการศึกษา จำแนกตามวิธีการที่ ปฏิบัติ	108
30	ความดีและรอยละของโรงเรียน จำแนกตามปัญหาคำให้การเสนอแนะ และประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของกรรมการศึกษา	110
31	ความดีของโรงเรียน จำแนกตามปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาคำให้การเสนอแนะและประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	ความดีและร้อยละของโรงเรียนเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการศึกษามอบหมาย จำแนกตามเรื่องที่เป็นปฏิบัติ	114
33	ความดีและร้อยละของโรงเรียนเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการศึกษามอบหมาย จำแนกตามวิธีการที่เป็นปฏิบัติ	116
34	ความดีและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามปัญหาสำนักงานการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา	118
35	ความดีของโรงเรียน จำแนกตามปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาคำแนะนำแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา	120

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย